

Bryssel 28.5.2020
COM(2020) 451 final

2020/0101 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

**asetuksen (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -
tavoitteen mukaisten poikkeuksellisten lisämäärärahojen ja toteutusjärjestelyjen osalta
avustuksen antamiseksi covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen
korjaamisen tukemiseen sekä pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja
palautumiskykyä tukevalle elpymiselle (REACT-EU-väline)**

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Covid-19-pandemian alusta saakka komissio on tehnyt useita ehdotuksia, joiden tarkoitus on varmistaa, että kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastoista (ERI-rahastoista) kaudella 2014–2020 rahoitetuissa ohjelmissa käytettävissä olevat varat saadaan liikkeelle, jotta kriisin suoriin ja välillisiin vaikutuksiin voidaan reagoida välittömästi. Näillä muutoksilla on varmistettu mahdollisuus saada liikkeelle käytettävissä olevaa rahoitusta ja vastata näin tarpeisiin, jotka johtuvat terveysjärjestelmiin kohdistuvasta kasvaneesta paineesta, sekä tukea työnantajien ja työntekijöiden selviytymistä poikkeuksellisesta tilanteesta. Jäsenvaltioiden ja alueiden välitöntä maksuvalmiutta parannettiin ja joustavuutta lisättiin, jotta ne pystyisivät kohdentamaan ERI-rahastojen varoja sinne, missä tarve on ollut suurin. Mahdollisuus kattaa nämä toimenpiteet kokonaisuudessaan unionin rahoituksella vuonna 2020 alkavana tilikautena helpottaa jäsenvaltioiden ja alueiden julkiseen talouteen kohdistuvaa räsitusta.

Koronaviruksen leviämisen myötä valtionjohto on joutunut useissa maissa hillitsemään pandemiaa ennennäkemättömin toimenpitein, esimerkiksi määräämällä yritykset keskeyttämään toimintansa tilapäisesti tai rajoittamalla laajasti matkustamista ja liikkumista. Tämä puolestaan on johtanut tuotannon jyrkkään laskuun monissa kansantalouksissa, millä on ollut vakavia yhteiskunnallisia seurauksia. Tilanne aiheuttaa tulevina vuosina merkittäviä haasteita julkiselle taloudelle ja velanhoidolle, mikä puolestaan saattaa rajoittaa talouden elpymisen edellyttämiä julkisia investointeja. Lisäksi kansalliset ja alueelliset valmiudet lieventää kriisin vaikutuksia vaihtelevat jäsenvaltioiden ja alueiden välillä erilaisten taloudellisten rakenteiden ja julkisen talouden rahoitusasemien vuoksi. Jos näihin eroihin ei puututa, ne voivat johtaa epäsymmetriseen elpymiseen ja alueellisten erojen kasvuun, mikä puolestaan voi heikentää sisämarkkinoita, euroalueen rahoitusvakautta ja koko unionia.

Tilanne elää verkkaisesti, ja monilla alueilla ja jäsenvaltioissa valmistaudutaan yhteiskunnan ja yritysten toimintaan kohdistuvien rajoitusten varovaiseen lieventämiseen sekä talouden käynnistämiseen uudelleen. Kriisin välittömät ja välilliset vaikutukset ovat monilla aloilla kuitenkin jo vaatineet veronsa, elpymisen kestää kauan, eikä uusien eristystoimenpiteiden mahdollisuutta voida sulkea pois. Talous supistuu ja työttömyys kasvaa, ja epävarmuus tulevasta voi hidastaa elpymistä entisestään.

Erojen kasvun hillitsemiseksi ja epätahtisen elpymisen estämiseksi onkin tarpeen antaa lyhyen ja keskipitkän aikavälin lisätukea jäsenvaltioille ja alueille, etenkin niille, joiden talous on kärsinyt pandemiasta ankarimmin ja joiden valmiudet palata kasvu-uralle ovat heikoimmat. Tuella vahvistetaan näiden jäsenvaltioiden ja alueiden kriisinhallintavalmiuksia, autetaan taloutta ja yhteiskuntaa selviämään tilanteesta ja valmistellaan pohjaa talouden nopealle elpymiselle.

Poikkeuksellisilla toimenpiteillä, joilla on mahdollisimman paljon lisätty joustavuutta ja ERI-rahastoista peräisin olevaa rahoitusta, on merkittävästi tuettu jäsenvaltioita ja alueita kriisin välittömiin vaikutuksiin reagoinnissa. Selvää kuitenkin on, että näiden poikkeuksellisten toimenpiteiden laajuutta on rajoittanut ohjelmakauden 2014–2020 lopussa jäljellä olevan kohdentamattoman rahoituksen saatavuus. Siksi tarvitaan lisää toimia, eikä tämä ole mahdollista ilman lisämäärärahojen käyttöön ottamista.

Komissio ehdottaa, että EU:n talousarvion koko painoarvoa hyödynnetään investointien liikkeelle saamiseksi ja rahoitustuen antamiseksi etupainotteisesti elpymisen ratkaisevan tärkeinä ensimmäisinä vuosina. Nämä ehdotukset perustuvat kahteen pilariin. Ensimmäisen muodostavat tarkistettu vuosien 2014–2020 monivuotinen rahoituskehys ja Euroopan unionin elpymisväline, joilla lisätään tilapäisesti EU:n talousarvion rahoituskapasiteettia, kun EU:n talousarviossa olevaa liikkumavaraa käytetään lisärahoituksen hankkimiseen rahoitusmarkkinoilta. Toinen on lujitettu monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2021–2027. Komissio ehdottaa keskeisten ohjelmien vahvistamista Euroopan unionin elpymisvälineen avulla. Näin voidaan suunnata investointeja nopeasti sinne, missä niitä eniten tarvitaan, vahvistaa sisämarkkinoita, tehostaa yhteistyötä terveydenhuollon ja kriisinhallinnan kaltaisilla aloilla ja tarjota unionille pitkän aikavälin talousarvio, jolla edistetään pitkän aikavälin siirtymistä palautumiskykyä paremmin tukevaan, vihreämpään ja digitaaliseen Eurooppaan ja tuetaan Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin periaatteita. Tämä ehdotus kuuluu edellä mainittuun ensimmäiseen pilariin.

Lisämäärärahat saadaan nopeasti reaalityökalouden käyttöön vain, jos ne asetetaan saataville ohjelmakauden 2014–2020 vielä käynnissä oleviin ohjelmiin.

Sen vuoksi ehdotetaan, että kaudella 2020–2022 rakennerahastoihin osoitetaan 58 272 800 000 euron (käypinä hintoina) lisämäärärahat¹. Vuoden 2020 lisämäärärahojen perustana on vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehysten taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen osoitettujen kokonaismäärärahojen kasvu, ja ne ovat EAKR:lle ja ESR:lle tällä kaudella osoitettavaa lisämäärärahaa. Vuosien 2021 ja 2022 lisämäärärahat ovat Euroopan unionin elpymisvälineestä peräisin olevia ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja.

Määriä jäsenvaltioiden kesken jaettaessa otetaan huomioon jäsenvaltioiden suhteellinen vauraus sekä tämänhetkisen kriisin vaikutukset niiden talouteen ja yhteiskuntaan. Sen jälkeen kun nämä lisämäärärahat on kohdennettu toimenpideohjelmiin, niiden käytössä on varainhoitoasetuksessa säädetyistä ulkoisiin käyttötarkoitukseensa sidottuihin tuloihin sovellettavista säännöistä poiketen noudatettava yhteisiä säännöksiä koskevassa asetuksessa vahvistettuja sovellettavia sääntöjä, mukaan lukien kyseisessä asetuksessa vahvistetut maksusitoumuksia ja maksusitoumusten vapauttamista koskevat säännöt.

Jäsenvaltiot voivat ottaa käyttöön näitä Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen mukaisia määriä Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) tai Euroopan sosiaalirahastosta (ESR) ja avustaa niillä toimia, joilla tuetaan covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista alueilla, joiden talous ja työllisyys ovat kärsineet erityisen paljon, ja joilla luodaan pohjaa niiden talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle tai lisätään vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastosta (FEAD) tuettavien ohjelmien määrärahoja.

Tavoitteena on kohdentaa nämä määrärahat poikkeuksellisesti niille maantieteellisille alueille, joilla niitä eniten tarvitaan, minkä vuoksi lisämääriä ei tarvitse eritellä alueluokittain. Tämä ei kuitenkaan vaikuta rakennerahastovarojen myöntämistä koskevien yleisten sääntöjen soveltamiseen. Jäsenvaltioiden odotetaan kuitenkin ottavan huomioon alueiden erilaiset tarpeet ja kehitystasot ja keskittyvän edelleen vähemmän kehittyneisiin alueisiin taloudellisen,

¹ Hallintomenoista rahoitettavien toimien, joita ovat esimerkiksi seuranta, täytäntöönpano (ml. tilintarkastus ja varainhoito) sekä ohjelmien sulkemisprosessiin osallistuminen, osalta sitoumuksia voidaan tehdä vuoteen 2025 saakka.

sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteiden mukaisesti. Kumppanuusperiaatteen mukaisesti jäsenvaltioiden olisi osallistettava myös paikallis- ja alueviranomaisia sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavia tahoja.

Lisäksi perustetaan uusi monialainen temaattinen tavoite ”Covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle”, jonka tarkoituksena on sallia toteutuksessa kevyt ohjelmasuunnitteluprosessi sekä mahdollisimman suuri kattavuus. Tämä temaattinen tavoite on hyödynnettävissä vain lisämäärärahoja koskevassa ohjelmatyössä ja lisämäärärahojen käytössä. Lisämäärärahojen suunnitteluun ja käyttöön ei voi yhdistää muita temaattisia tavoitteita, eikä määrärahoja ole mahdollista siirtää tavanomaisista määrärahoista uuteen tarkoitusta varten perustettuun temaattiseen tavoitteeseen. Eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä vuonna 2020 annetuissa maakohteisissa suosituksissa mainitaan tiettyjä painopistealoja, joissa julkisia investointeja olisi aikaistettava talouden elpymisen helpottamiseksi, ja jäsenvaltioita kannustetaan ottamaan huomioon nämä painopistealat lisämäärärahojen käyttöä koskevassa ohjelmasuunnittelussa.

Lisämäärärahat olisi voitava maksaa nopeasti ja niiden hakemisen olisi tapahduttava yksinkertaistetulla menettelyllä, minkä vuoksi ehdotetaan, että vuoden 2020 lisämäärärahoista 50 prosenttia myönnetään ensimmäisinä ennakkomaksuina heti kun ohjelma tai ohjelmat taikka niitä koskevat muutokset on hyväksytty. Ensimmäiset ennakkomaksut on poistettava tileistä vasta ohjelmien sulkemisen yhteydessä. Jäsenvaltioita ja alueita kehoitetaan maksamaan avustuksen saajille tästä ennakkorahoituksesta ennakkomaksuja, joilla parannetaan tuensaajien maksuvalmiutta. Samalla ehdotetaan, että vuosien 2021, 2022 ja 2023 vuotuiset ennakkomaksut maksetaan ohjelmille osoitetuista lisämäärärahoista. Koska on tarpeen varmistaa, että lisämäärärahat käytetään nopeasti kohteissa tehtäviin investointeihin ja että ne siirtyvät osaksi reaalityaloutta, tukikelpoisuusaikaa ei esitetä jatkettavaksi, vaan se on myös lisämäärärahojen osalta 31. joulukuuta 2023 (tuensaajien tasolla aiheutuneiden menojen osalta). Samalla täsmennetään kuitenkin, että lisämäärärahoihin liittyvät sitoumukset on vapautettava ohjelmien sulkemisessa noudatettavien sääntöjen mukaisesti (eli vuonna 2025 asiakirjojen esittämisen jälkeen yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 141 artiklan mukaisesti).

Tarkoituksena on myös mukauttaa sähköistä tiedonvaihtojärjestelmää, jota käytetään komission ja jäsenvaltioiden väliseen viralliseen tiedonvaihtoon yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen 74 artiklan 4 kohdan mukaisesti, jotta jäsenvaltiot voivat esittää viipymättä toimenpideohjelmia tai toimenpideohjelmien muutoksia koskevia pyyntöjä vuosille 2020, 2021 ja 2022 osoitettujen lisämäärärahojen jakamista silmällä pitäen. Komission aloitteesta 0,35 prosenttia lisämäärärahoista kohdennetaan tekniseen tukeen.

Lisäksi ehdotetaan, että lisämäärärahoja käytettäessä tukikelpoisten menojen yhteisrahoitusosuus EU:n talousarviosta voi olla enintään 100 prosenttia. Tämän mahdollisuuden tarjoaminen edellyttää, että näitä määrärahoja koskeva ohjelmasuunnittelu tapahtuu yhden tai useamman uuden tarkoitukseen varatun toimintalinjan tai tarvittaessa uuden tarkoitukseen varatun toimenpideohjelman puitteissa.

Samalla täsmennetään, että temaattista keskittämistä koskevia vaatimuksia, mukaan lukien vaatimukset kohdentaa tietty osuus EAKR:sta kaupunkialueiden kestäväan kehitykseen, ennakkoehtoja taikka suoritusvarausta, tuloskehityksen soveltamista tai viestintästrategioita koskevia säännöksiä ei sovelleta näihin lisämäärärahoihin. Koska lisätuki voidaan rahoittaa kokonaan EU:n talousarviosta täysin ilman kansallista osarahoitusta, on kuitenkin kohtuullista

edellyttää, että jäsenvaltiot ja hallintoviranomaiset tiedottavat lisätuesta ja sen alkuperästä suurelle yleisölle, nykyisille ja mahdollisille tuensaajille, osallistujille ja rahoitusvälineiden loppukäyttäjille.

Hallinnollisen taakan kasvamista pyritään estämään ja lisämäärärahojen käytöstä saadut kokemukset analysoimaan huolellisesti, minkä vuoksi ehdotetaan, että kaikki lisämäärärahoja saavat jäsenvaltiot laativat kokonaisarvioinnin, jossa tarkastellaan määrärahojen vaikuttavuutta, tehokkuutta ja vaikutuksia. EU:n tason yhteisten indikaattorien määrittämistä ei ehdoteta, mutta jäsenvaltioita kehoitetaan käyttämään komission laatimia ohjelmakohtaisia indikaattoreita rahastoista rahoitettujen covid-19-pandemiaan liittyvien toimien seurantaan, jotta varmistetaan tuettujen toimien vertailukelpoisuus sekä mahdollisuus tehdä niistä EU:n tason yhteenvetoja.

Nämä poikkeukselliset muutokset eivät vaikuta sääntöihin, joita olisi noudatettava tavanomaisissa olosuhteissa, eivätkä ne toimi esimerkkinä sille, miten ohjelmakauden 2021–2027 sääntöjä sovelletaan.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotus rajoittuu kohdennettuihin muutoksiin, jotka ovat tarpeen lisämäärärahojen saataville asettamista ja niiden käytön ohjaamista koskevien sääntöjen vahvistamiseksi. Ehdotus on ERI-rahastoille vahvistetun yleisen oikeudellisen kehyksen mukainen ja koskee vain asetuksen (EU) N:o 1303/2013 kohdennettua muutosta. Ehdotuksella täydennetään viimeaikaisia muutoksia², joilla on otettu käyttöön erityistoimenpiteitä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19-pandemian vastatoimena, sekä erityistoimenpiteitä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta ERI-rahastojen käyttöön covid-19-pandemian vastatoimena (koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite). Sillä täydennetään myös kaikkia muita toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan ennennäkemättömään nykytilanteeseen. Toimenpiteet ovat Euroopan unionin elpymisvälinettä sekä monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista koskevien komission ehdotusten mukaisia.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Ehdotus perustuu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 177 ja 322 artiklaan.

- **Toissijaisuusperiaate**

Ehdotuksella ei muuteta rakennerahasto-ohjelmien toteutustapaa, vaan ne ovat jatkossakin yhteistyössä hallinnoituja.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 23.4.2020, s. 1). Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5).

Yhteistyöhön perustuva hallinnointi pohjautuu toissijaisuusperiaatteeseen, sillä komissio siirtää strategiseen ohjelmasuunnitteluun ja toteutukseen liittyviä tehtäviä jäsenvaltioille ja alueille. EU:n toimet eivät myöskään ylitä sitä, mikä on tarpeen sen perussopimuksissa vahvistettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Ehdotuksen tavoitteena on asettaa saataville lisämäärärahoja ja selkeyttää määrärahojen käyttöä koskevia sääntöjä nykyisellä ohjelmakaudella toteutettavissa ohjelmissa.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus rajoittuu ja se on kohdennettu niiden sääntöjen vahvistamiseen, joiden noudattamista lisämäärärahojen käyttöön asettaminen edellyttää. Näissä säännöissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen lisämäärärahojen käyttöön asettamiseksi, ja niissä vahvistetaan näiden määrärahojen käyttämiseen sovellettavat säännöt.

- **Toimintatavan valinta**

Valittu toimintatapa on Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus perussopimuksen 177 artiklassa määrätyn tavallisen lainsäätämismenettelyn mukaisesti.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ulkoisia sidosryhmiä ei kuultu. Jäsenvaltioiden ja Euroopan parlamentin kanssa on kuitenkin neuvoteltu laajalti kuluneiden viikkojen aikana. Ehdotuksessa otetaan huomioon yli 400 kysymystä kriisitoimenpiteiden käytöstä koronaviruksen vaikutusten lieventämiseksi. Kysymykset on saatu kansallisilta viranomaisilta koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskevaa investointialoitetta käsittelevän työryhmän kautta.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta

- **Vaikutustenarviointi**

Asetusta (EU) N:o 1303/2013 koskevien ehdotusten valmistelemiseksi on toteutettu vaikutustenarviointi. Suhteellisen vähäiset ja kohdennetut muutokset eivät edellytä erillistä vaikutustenarviointia, sillä ne liittyvät vain covid-19-pandemian yhteydessä saataville asetettuihin lisämäärärahoihin sovellettavien sääntöjen vahvistamiseen.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ei sovelleta

- **Perusoikeudet**

Ei sovelleta

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksen vuoksi vuonna 2020 on tehtävä lisäsitoumuksia, jotka rahoitetaan korottamalla vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyksen enimmäismäärää. Lisäsitoumuksia on ehdotuksen vuoksi tehtävä myös vuosina 2021 ja 2022, ja ne rahoitetaan ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista. Ehdotuksen johdosta on suoritettava lisämaksuja vuosina 2020–2025.

5. LISÄTIEDOT

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

Asetusta (EU) N:o 1303/2013 (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus) ehdotetaan muutettavaksi sen varmistamiseksi, että rakennerahastoista asetetaan jäsenvaltioiden saataville poikkeuksellisia lisämäärärahoja, jotta niitä voidaan tukea covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista niillä Euroopan maantieteellisillä alueilla, joiden talous ja työllisyys ovat kärsineet eniten, sekä pohjan luomista talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle.

Samalla ehdotetaan, että lisämäärärahat asetetaan saataville talousarviositoumuksiin rakennerahastoista Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen puitteissa vuosina 2020, 2021 ja 2022. Vuoden 2020 lisämäärärahojen perustana on vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehyksen taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen osoitettujen määrärahojen kasvu, ja ne ovat EAKR:lle ja ESR:lle tällä kaudella osoitettavaa lisämäärärahaa. Vuosien 2021 ja 2022 lisämäärärahat ovat [Euroopan unionin elpymisvälineestä] peräisin olevia ulkoisia käyttötarkoitukseensa sidottuja tuloja. Komissiolle siirretään valta vahvistaa täytäntöönpanopäätöksellä koko lisämäärärahaerän jakauma kunkin jäsenvaltion osalta vuosina 2020 ja 2021 käyttäen jakoperusteita, jotka perustuvat viimeisimpiin käytettävissä oleviin objektiivisiin tilastotietoihin jäsenvaltioiden suhteellisesta vauraudesta ja siitä, miten tämänhetkinen kriisi on vaikuttanut niiden talouteen ja yhteiskuntaan. Syrjäisimpien alueiden taloudet ja yhteiskunnat ovat erityisen haavoittuvia, minkä vuoksi jakomenetelmään olisi tehtävä varaus näille alueille kohdennettavasta erityisestä lisämäärästä. Kriisin vaikutusten muuttuvan luonteen huomioimiseksi ehdotetaan, että tätä komission täytäntöönpanopäätöstä tarkistetaan vuonna 2021, jotta voidaan vahvistaa lisämäärärahat kunkin jäsenvaltion osalta vuodelle 2022 saman jakomenetelmän perusteella, mutta käyttäen 19. lokakuuta 2021 mennessä saatavilla olevia tuoreimpia tilastotietoja.

Lisämäärärahat on jaettava EAKR:n ja ESR:n kesken määrärahoja koskevan ohjelmatyön avulla, eikä tähän sovelleta rajoituksia. Jäsenvaltioilla on myös oltava mahdollisuus käyttää osa lisämäärärahoista vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastoon. Lisämäärärahat osoitetaan olemassa olevan ohjelman tai ohjelmien yhteen tai useampaan tarkoitusta varten varattuun erilliseen toimintalinjaan kyseisten ohjelmien muutospyyntöä kautta tai uuteen erityiseen ohjelmaan uuden toimenpideohjelman valmistelun ja esittämisen kautta.

Lisämäärärahoja voidaan käyttää vain tukemaan covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista tai luomaan pohjaa talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle investoimalla toimiin, joilla edistetään siirtymistä digitaaliseen ja vihreään talouteen 9 artiklassa vahvistettuja temaattisia tavoitteita täydentävän uuden temaattisen tavoitteen mukaisesti, sekä tekniseen tukeen. Yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen tavanomaisia säännöksiä sovelletaan menojen tukikelpoisuuden alkamispäivään ja lisämäärärahoista tukea saavien toimien valintaan.

On sallittava, että enintään neljä prosenttia EAKR:n ja ESR:n ohjelmasuunnittelua varten käyttöön jäävistä lisämäärärahoista (lukuun ottamatta määriä, jotka mahdollisesti käytetään vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston tukemiseen) voidaan osoittaa tekniseen tukeen joko olemassa olevien teknisen avun toimintalinjoihin tai ohjelmiin, jotka saavat rahoitusta EAKR:sta tai ESR:sta, tai yhteen tai useampaan vasta perustettuun teknisen tuen toimintalinjaan.

Lisämäärärahoilla, joita ei osoiteta tekniseen tukeen tai vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahastoon, on tuettava yksinomaan sekä EAKR:n että ESR:n toimia uudessa temaattisessa tavoitteessa ”Covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle”. Ohjelmatyössä ja varojen käytössä tämä temaattinen tavoite muodostaa ainoan investointiprioriteetin.

EAKR:ssa lisämäärärahat on käytettävä ensisijaisesti tukemaan investointeja terveyspalveluihin liittyviin tuotteisiin ja palveluihin sekä antamaan käyttöpääoman tai investointituen muodossa olevaa tukea pk-yrityksille, myös toiminta- ja henkilöstökustannuksiin sekä terveys- ja turvallisuustoimenpiteisiin.

ESR:ssa lisämäärärahat on käytettävä ensisijaisesti tukemaan työpaikkojen säilyttämistä, myös työajan lyhentämisjärjestelyiden sekä itsenäisille ammatinharjoittajille annettavan tuen kautta, työpaikkojen luomista etenkin haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille, nuorisotyöllisyystoimenpiteitä ja osaamisen kehittämistä sekä parantamaan yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen saatavuutta myös lasten osalta.

Vuoden 2020 lisämäärärahoista 50 prosenttia maksetaan ohjelmille suoritettavina ensimmäisinä ennakkomaksuina. Ensimmäiset ennakkomaksut on poistettava kokonaisuudessaan komission tileiltä viimeistään silloin, kun ohjelma suljetaan. Lisämäärärahat otetaan huomioon myös laskettaessa vuosina 2021, 2022 ja 2023 maksettavien vuotuisten ennakkomaksujen määrää tavanomaisten sääntöjen mukaisesti.

Tavanomaisista yhteisrahoitusvaatimuksista poiketen olisi sallittava, että lisämäärärahoista, joita koskeva ohjelmasuunnittelu tapahtuu tarkoitusta varten vasta perustetun temaattisen tavoitteen mukaisesti, tukea saavat toimintalinjat voidaan yhteisrahoittaa rahastoista enintään 100 prosenttiin saakka.

Jäsenvaltion jättämät nykyisen toimenpideohjelman muuttamispyynnöt lisämäärärahojen huomioon ottamiseksi on perusteltava asianmukaisesti, ja niissä on erityisesti esitettävä ohjelmaan tehtävien muutosten odotetut vaikutukset covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamiseen tai pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle.

Jos perustetaan tarkoitukseen varattu toimenpideohjelma, sen perusteluissa on selvitettävä ohjelmaan tehtävien muutosten odotetut vaikutukset covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamiseen tai pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle. Jos perustetaan tarkoitukseen varattu toimenpideohjelma, jäsenvaltiot voivat nimetä ainoastaan käynnissä olevista ohjelmista vastaavia nimettyjä ohjelmaviranomaisia.

On tarpeen vahvistaa, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että 31. joulukuuta 2024 mennessä tehdään vähintään yksi arviointi, jossa arvioidaan lisämäärärahojen vaikuttavuutta, tehokkuutta ja vaikutuksia sekä sitä, miten niillä edistettiin uuden tarkoitukseen varatun

temaattisen tavoitteen päämäärien saavuttamista. Lisäksi on tarpeen varmistaa, että jäsenvaltiot ja hallintoviranomaiset tiedottamiseen, viestintään ja näkyvyyteen liittyviä tehtäviä hoitaessaan käyttävät kaikkia kohtuullisia keinoja sen varmistamiseen, että nykyiset ja mahdolliset tuensaajat, osallistujat, rahoitusvälineiden loppukäyttäjät ja suuri yleisö saavat tiedon lisämäärärahoista ja niiden määrästä sekä niihin perustuvasta lisätuesta. Näiden vaatimusten soveltamiseksi on tarpeen säätää, että viittauksia rahastoihin täydennetään tai ne korvataan viittauksella [”REACT-EU-välineeseen”].

On myös tarpeen selventää, että lisämäärärahoihin ei sovelleta säännöksiä, jotka koskevat temaattista keskittämistä, ennakkoehdotuksia, suoritusvarausta, tuloskehityksen soveltamista tai viestintästrategian laatimista.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS

asetuksen (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin - tavoitteen mukaisten poikkeuksellisten lisämäärärahojen ja toteutusjärjestelyjen osalta avustuksen antamiseksi covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukemiseen sekä pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle (REACT-EU-väline)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 177 artiklan ja 322 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon³,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon⁴,

ottavat huomioon tilintarkastustuomioistuimen lausunnon,

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Covid-19-pandemian seurauksista aiheutunut kriisi on vaikuttanut jäsenvaltioihin ennennäkemättömällä tavalla. Kriisi haittaa jäsenvaltioiden talouskasvua, mikä puolestaan pahentaa vakavaa likviditeetin puutetta, joka johtuu jäsenvaltioiden terveysjärjestelmiin ja muihin taloudenaloihin tarvittavien julkisten investointien äkillisestä ja merkittävästä kasvusta. Näin on muodostunut poikkeuksellinen tilanne, jonka ratkaisemiseksi on toteutettava erityisiä toimenpiteitä.
- (2) Kriisin vaikutuksiin reagoimiseksi asetuksia (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 1301/2013 muutettiin 30 päivänä maaliskuuta 2020, jotta Euroopan aluekehitysrahastosta, jäljempänä 'EAKR', Euroopan sosiaalirahastosta, jäljempänä 'ESR', ja koheesiorahastosta, jäljempänä 'rahastot', sekä Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta, jäljempänä 'EMKR', tuettujen toimintaohjelmien täytäntöönpano olisi joustavampaa. Kun unionin talouksiin ja yhteiskuntiin kohdistuvat vakavat kielteiset vaikutukset kuitenkin pahenivat edelleen, molempia asetuksia muutettiin jälleen 23 päivänä huhtikuuta 2020 poikkeuksellisen lisäjoustavuuden tarjoamiseksi, jotta jäsenvaltiot voivat keskittyä ennennäkemättömän kriisin edellyttämiin toimiin laajentamalla mahdollisuutta ottaa käyttöön rahastojen käyttämätöntä tukea ja

³ EUVL C , , s . .

⁴ EUVL C , , s . .

yksinkertaistamalla ohjelmien täytäntöönpanoon ja tarkastamiseen liittyviä menettelyvaatimuksia.

- (3) Jäsenvaltioiden covid-19-taudin leviämisen hillitsemiseksi käyttöön ottamista poikkeuksellisista rajoituksista on aiheutunut taloudelle valtavia häiriöitä, ja eri jäsenvaltioiden käytössä olevien kansallisten keinojen vaihtelevuudesta johtuva epäsymmetrisen elpymisen riski vaikuttaa vakavasti sisämarkkinoiden toimintaan; näihin seikkoihin puuttuakseen Eurooppa-neuvosto hyväksyi 23 päivänä huhtikuuta 2020 yhteisen elpymistä koskevan etenemissuunnitelman, johon sisältyy vahva investointikomponentti, kehotti perustamaan elpymisrahaston, valtuutti komission tekemään tarvekartoituksen, jotta resurssit kohdennettaisiin pahiten kärsineille toimialoille ja unionin maantieteellisille alueille, ja selvensi myös yhteyttä vuosien 2021–2027 monivuotiseen rahoituskehikseen.
- (4) Euroopan investointi- ja rakennerahastojen yhteydessä olisi toteutettava asetuksen [Euroopan unionin elpymisväline] mukaisesti ja siinä osoitettujen määrärahojen rajoissa elpymis- ja palautumistoenpiteitä, joilla voidaan lievittää covid-19-kriisin ennennäkemättömiä vaikutuksia. Tällaisia lisämäärärahoja käytettäessä olisi varmistettava, että varmistetaan asetuksessa [Euroopan unionin elpymisväline] säädettyjen määräaikojen noudattaminen. Lisäksi olisi asetettava saataville lisämäärärahoja taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta varten tarkistamalla vuosien 2014–2020 monivuotista rahoituskehystä.
- (5) Kaikkiaan 58 272 800 000 euron (käypinä hintoina) suuruinen poikkeuksellinen lisäsumma olisi asetettava saataville talousarviositoumuksiin rakennerahastoista Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen puitteissa vuosina 2020, 2021 ja 2022, jotta pahiten kärsineitä jäsenvaltioita ja alueita voitaisiin tukea covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukemisessa tai pohjan luomisessa talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle siten, että määrärahat saataisiin nopeasti reaalityökalouden käyttöön nykyisten toimenpideohjelmien kautta. Vuoden 2020 määrärahat ovat peräisin vuosien 2014–2020 monivuotisesta rahoituskehiksestä taloudelliseen, sosiaaliseen ja alueelliseen yhteenkuuluvuuteen käytettävissä olevien määrärahojen kasvusta, kun taas vuosien 2021 ja 2022 määrärahat ovat peräisin Euroopan unionin elpymisvälineestä. Komission aloitteesta osa lisämäärärahoista olisi kohdennettava tekniseen tukeen. Komission olisi vahvistettava jäljellä olevan lisämäärärahaerän jakauma kunkin jäsenvaltion osalta käyttäen jakomenetelmää, joka perustuu viimeisimpiin käytettävissä oleviin objektiivisiin tilastotietoihin jäsenvaltioiden suhteellisesta vauraudesta ja siitä, miten tämänhetkinen kriisi on vaikuttanut niiden talouteen ja yhteiskuntaan. Jakomenetelmään olisi tehtävä varaus syrjäisimmille alueille kohdennettavasta erityisestä lisämäärästä, koska niiden taloudet ja yhteiskunnat ovat erityisen haavoittuvia. Kriisin vaikutusten muuttuvan luonteen huomioon ottamiseksi jakaumaa olisi tarkistettava vuonna 2021 samaan jakomenetelmään pohjautuen ja käyttäen 19 päivänä lokakuuta 2021 mennessä saatavilla olevia tuoreimpia tilastotietoja lisämäärärahojen vuoden 2022 erän jakamiseksi.
- (6) Tähän asetukseen sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston SEUT-sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksymiä horisontaalisia varainhoitosääntöjä. Näissä varainhoitoasetukseen sisältyvissä säännöissä vahvistetaan varsinkin menettely, joka koskee talousarvion laatimista ja toteuttamista käyttäen avustuksia, hankintoja, palkintoja ja välillistä toteutusta, sekä säädetään taloushallinnon toimijoiden toiminnan valvonnasta. SEUT-sopimuksen 322 artiklan nojalla hyväksyttävät säännöt koskevat myös unionin talousarvion suojaamista siinä tapauksessa, että jäsenvaltioissa ilmenee

oikeusvaltioperiaatteen noudattamiseen liittyviä yleisiä puutteita, koska oikeusvaltioperiaatteen noudattaminen on moitteettoman varainhoidon ja EU:n rahoituksen tuloksellisuuden välttämätön ennakkoodellytys.

- (7) Jotta jäsenvaltioille sallittaisiin mahdollisimman paljon joustovaraa siinä, kuinka ne räättälöivät covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamistoimia tai luovat pohjaa talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle, komission olisi vahvistettava kohdennettavat määrärahat jäsenvaltiotasolla. Lisäksi olisi säädettävä mahdollisuudesta käyttää mahdollisia lisämäärärahoja vähävaraisimmille suunnatun avun tukemiseen. On myös tarpeen vahvistaa enimmäismäärät sille, kuinka paljon määrärahoja voidaan osoittaa tekniseen tukeen jäsenvaltioiden aloitteesta, mutta samalla suoda jäsenvaltioille mahdollisimman paljon joustovaraa siinä, kuinka määrärahat jaetaan EAKR:sta tai ESR:sta tuettavien toimenpideohjelmien sisällä. On syytä selventää, että ESR:n vähimmäisosuutta ei ole tarpeen noudattaa lisämäärärahojen osalta. Kun otetaan huomioon, että lisämäärärahat oletetaan käytettävän nopeasti, lisämäärärahoihin liittyvät sitoumukset olisi vapautettava vasta toimenpideohjelmien sulkemisen yhteydessä.
- (8) Rahoitussiirrot Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen puitteissa EAKR:n ja ESR:n välillä olisi otettava käyttöön myös lisämäärärahojen osalta, kuten on jo tehty vuonna 2020 käytettävissä olevien kokonaismäärärahojen osalta asetuksen (EU) N:o 1303/2013 25 a artiklan mukaisesti. Nämä siirrot eivät saisi vaikuttaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen määrärahoihin eivätkä nuorisotyöllisyysaloitteeseen varattuihin määrärahoihin.
- (9) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksilla (EU) 2020/460 ja (EU) 2020/558⁵ laajennetun EAKR:n tuen puitteissa jo saatavilla olevien toimien täydentämiseksi jäsenvaltioiden olisi edelleen voitava käyttää lisämäärärahoja ensisijaisesti terveystalouteen liittyviin tuotteisiin ja palveluihin suuntautuviin investointeihin, pk-yrityksille käyttöpääoman tai investointituen muodossa annettavaan tukeen, digitaaliseen ja vihreään talouteen siirtymistä tukeviin toimiin, kansalaisille peruspalveluja tuottavaan infrastruktuuriin tai taloudellisiin tukitoimenpiteisiin alueille, jotka ovat riippuvaisimpia kriisin eniten vaurioittamista toimialoista. Teknistä tukea olisi myös tuettava. Asianmukaista on, että lisämäärärahat kohdennetaan yksinomaan uuteen temaattiseen tavoitteeseen ”Covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle”, jonka olisi myös muodostettava ainoa investointiprioriteetti, jotta lisämäärärahoja koskeva ohjelmatyö ja määrärahojen käyttö voisi tapahtua kevyemmällä menettelyllä.
- (10) ESR:n osalta jäsenvaltioiden olisi käytettävä lisämäärärahat ensisijaisesti tukemaan työpaikkojen säilyttämistä, myös työajan lyhentämisjärjestelyiden sekä itsenäisille ammatinharjoittajille annettavan tuen kautta, työpaikkojen luomista etenkin

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/460, annettu 30 päivänä maaliskuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013 ja (EU) N:o 508/2014 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (Koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite) (EUVL L 99, 31.3.2020, s. 5); Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2020/558, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2020, asetusten (EU) N:o 1301/2013 ja (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse erityistoimenpiteistä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta Euroopan rakenne- ja investointirahastojen käyttöön covid-19:n puhkeamisen vastatoimena (EUVL L 130, 23.4.2020, s. 1).

haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille, nuorisotyöllisyystoimenpiteitä, koulutusta ja osaamisen kehittämistä sekä parantamaan yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen saatavuutta myös lasten osalta. On syytä selvittää, että tämänhetkisissä poikkeuksellisissa olosuhteissa tukea covid-19-pandemian johdosta voidaan myöntää työajan lyhentämisyhteistyöjärjestelyihin ja itsenäisille ammatinharjoittajille silloinkin, kun tukea ei yhdistetä aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin, ellei näistä säädetä kansallisessa lainsäädännössä. Unionin tuen tällaisille työajan lyhentämisyhteistyöjärjestelyille olisi oltava kestoltaan rajattu.

- (11) Sen varmistamiseksi, että jäsenvaltioilla on riittävästi varoja toteuttaa ripeästi covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin korjaamistoimia ja luoda pohjaa talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle, on tarpeen myöntää suurempia ensimmäisiä ennakkomaksuja, jotta lisämäärärahoista tuettavat toimet voidaan toteuttaa nopeasti. Maksettavilla ensimmäisillä ennakkomaksuilla olisi varmistettava, että jäsenvaltioilla on tarvittaessa mahdollisuus järjestää ennakkomaksuja tuensaajille ja suorittaa maksut tuensaajille nopeasti maksupyyntöjen esittämisen jälkeen.
- (12) Jäsenvaltioille olisi annettava joustava mahdollisuus osoittaa lisämäärärahoja uusiin tarkoitukseen varattuihin toimenpideohjelmiin tai uusiin toimintalinjoihin, jotka sisältyvät nykyisiin ohjelmiin. Jotta täytäntöönpano voisi tapahtua nopeasti, ainoastaan sellaiset viranomaiset, jotka on jo nimetty EAKR:sta, ESR:sta tai koheesiorahastosta tuetuissa nykyisissä toimenpideohjelmissä, voidaan nimetä uusiin tarkoitukseen varattuihin toimenpideohjelmiin. Jäsenvaltioiden tekemää ennakkoarviointia ei pitäisi vaatia, ja niiden osatekijöiden määrää, joita toimenpideohjelman toimittaminen komission hyväksyttäväksi edellyttää, olisi rajoitettava.
- (13) Julkisiin varoihin kohdistuvaa räsistusta covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisessa ja pohjan luomisessa talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle olisi helpotettava, minkä vuoksi jäsenvaltioille olisi annettava poikkeuksellinen mahdollisuus pyytää sovellettavaksi enintään 100 prosentin yhteisrahoitusosuutta niissä toimenpideohjelmien eri toimintalinjoissa, joissa annettava tuki on peräisin lisämäärärahoista.
- (14) Jotta jäsenvaltiot voisivat ottaa nopeasti käyttöön covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamiseen ja pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle tarkoitetut lisämäärärahat nykyisen ohjelmakauden aikana, on perusteltua poikkeuksellisesti vapauttaa jäsenvaltiot lisämäärärahojen osalta velvollisuudesta noudattaa ennakkoehdot ja vaatimuksia, jotka koskevat suoritusvarausta ja tuloskehityksen soveltamista, temaattista keskittämistä myös EAKR:ssa määritellyn kaupunkialueiden kestäväan kehitykseen varattavan osuuden osalta sekä viestintästrategian laatimista. Jäsenvaltioiden on kuitenkin tarpeen tehdä 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä vähintään yksi arviointi, jossa arvioidaan lisämäärärahojen vaikuttavuutta, tehokkuutta ja vaikutuksia sekä sitä, miten niillä edistettiin uuden tarkoitukseen varatun temaattisen tavoitteen päämäärien saavuttamista. Vertailukelpoisten unionin tason tietojen saatavuuden helpottamiseksi jäsenvaltioita kehoitetaan hyödyntämään komission tarjoamia ohjelmakohtaisia indikaattoreita. Lisäksi tiedottamiseen, viestintään ja näkyvyyteen liittyviä tehtäviä hoitaessaan jäsenvaltioiden ja hallintoviranomaisten olisi pyrittävä lisäämään unionin käyttöön ottamien poikkeuksellisten toimenpiteiden ja määrärahojen näkyvyyttä etenkin varmistamalla, että nykyiset ja mahdolliset tuensaajat, osallistujat, rahoitusvälineiden loppukäyttäjät ja suuri yleisö saavat tiedon lisämäärärahoista ja niiden määrästä sekä niihin perustuvasta lisätuesta.

- (15) Tavoitteena on kohdentaa nämä lisämäärärahat poikkeuksellisesti niille maantieteellisille alueille, joilla niitä eniten tarvitaan, minkä vuoksi EAKR:oon ja ESR:oon osoitettavia lisämäärärahoja ei tarvitse eritellä alueluokittain, sanotun kuitenkin vaikuttamatta rakennerahastovarojen myöntämistä koskevien yleisten sääntöjen soveltamiseen. Jäsenvaltioiden odotetaan kuitenkin ottavan huomioon alueiden erilaiset tarpeet ja kehitystasot varmistaakseen, että päähuomio on edelleen vähemmän kehittyneissä alueissa SEUT-sopimuksen 173 artiklassa säädettyjen taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteiden mukaisesti. Kumppanuusperiaatteiden mukaisesti jäsenvaltioiden olisi osallistettava myös paikallis- ja alueviranomaisia sekä kansalaisyhteiskuntaa edustavia tahoja.
- (16) Jotta voidaan helpottaa tähän asetukseen tehtävien muutosten nojalla tehtäviä määrärahasiirtoja, varainhoitoasetuksen 30 artiklan 1 kohdan f alakohdassa säädettyä ehtoa, joka koskee määrärahojen käyttöä saman tavoitteen toteuttamiseen, ei tulisi soveltaa näihin määrärahasiirtoihin.
- (17) Jäsenvaltiot eivät voi yksin riittävällä tavalla saavuttaa tämän asetuksen tavoitteita, jotka koskevat reagoimista kansanterveyskriisiin lisäämällä joustavuutta tuen myöntämisessä Euroopan rakenne- ja investointirahastoista, vaan ne voidaan ehdotetun toimen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla, minkä vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä asetuksessa ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.
- (18) Koska on tarpeen reagoida covid-19-pandemiaan kiireellisesti, tämän asetuksen olisi tultava voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.
- (19) Kun otetaan huomioon covid-19-pandemia ja tarve reagoida siihen liittyvään kansanterveyskriisiin kiireellisesti, katsotaan aiheelliseksi poiketa Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, Euroopan unionin toiminnasta tehtyyn sopimukseen ja Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimukseen liitettyssä kansallisten parlamenttien asemaa Euroopan unionissa koskevassa pöytäkirjassa N:o 1 olevassa 4 artiklassa tarkoitetusta kahdeksan viikon ajanjaksosta.
- (20) Sen vuoksi asetusta (EU) N:o 1303/2013 olisi muutettava.
- (21) Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistyneen kuningaskunnan eroamista Euroopan unionista ja Euroopan atomienergiayhteisöstä koskevan sopimuksen⁶ 135 artiklan 2 kohdassa määrätään, että neuvoston päätökseen (EU, Euratom) N:o 1311/2013⁷ tai neuvoston päätökseen 2014/335/EU, Euratom⁸ tehtäviä muutoksia, jotka hyväksytään sopimuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen, ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan siltä osin kuin muutokset vaikuttavat Yhdistyneen kuningaskunnan taloudellisiin velvoitteisiin. Tämän asetuksen mukainen tuki vuonna 2020 rahoitetaan korottamalla monivuotisen rahoituskehityksen enimmäismäärää ja vuosina 2021 ja 2022 korottamalla unionin omien varojen enimmäismäärää, mikä vaikuttaisi Yhdistyneen

⁶ EUVL L 29, 31.1.2020, s. 7.

⁷ Neuvoston asetusta (EU, Euratom) N:o 1311/2013, annettu 2 päivänä joulukuuta 2013, vuosia 2014–2020 koskevan monivuotisen rahoituskehityksen vahvistamisesta (EUVL L 347, 20.12.2013, s. 884).

⁸ Neuvoston päätös 2014/335/EU, Euratom, annettu 26 päivänä toukokuuta 2014, Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä (EUVL L 168, 7.6.2014, s. 105).

kuningaskunnan taloudellisiin velvoitteisiin. Sen vuoksi tätä asetusta ei pitäisi soveltaa Yhdistyneeseen kuningaskuntaan,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN ASETUKSEN:

1 artikla

Muutetaan asetus (EU) N:o 1303/2013 seuraavasti:

1. Lisätään 91 artiklaan uusi 1 a kohta seuraavasti:

”1 a. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen kokonaismäärärahojen lisäksi saataville asetetaan taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta varten vuoden 2020 talousarviositoumuksiin 5 000 000 000 euron (käypinä hintoina) lisämäärärahat, jotka osoitetaan EAKR:lle ja ESR:lle.”

2. Lisätään 92 a ja 92 b artikla seuraavasti:

”92 a artikla

Euroopan unionin elpymisvälineen varat

Asetuksen [Euroopan unionin elpymisväline] 2 artiklassa tarkoitetut toimenpiteet toteutetaan rakennerahastoissa 53 272 800 000 euron (käypinä hintoina) määrällä mainitun asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan i alakohdassa tarkoitetusta määrästä, jollei sen 4 artiklan 3, 4 ja 8 kohdasta muuta johdu.

Näitä vuosien 2021 ja 2022 lisämäärärahoja pidetään ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

92 b artikla

Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen mukaiset poikkeukselliset lisämäärärahat ja toteutusjärjestelyt avustuksen antamiseksi covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukemiseen sekä pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle (REACT-EU-väline)

1. Edellä 91 artiklan 1 a kohdassa ja 92 a artiklassa mainitut lisämäärärahat, jäljempänä ’lisämäärärahat’, asetetaan saataville Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen puitteissa, jotta niillä voidaan tukea covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista sekä pohjan luomista talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle (REACT-EU-väline). Lisämäärärahat käytetään teknisen avun toteuttamiseen tämän artiklan 6 kohdan mukaisesti sekä toimiin, joilla toteutetaan tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitettua temaattista tavoitetta.
2. Lisämäärärahat asetetaan saataville vuosien 2020–2022 talousarviositoumuksia varten 91 artiklassa vahvistettujen kokonaismäärärahojen lisäksi seuraavasti:
 - 2020: 5 000 000 000 euroa;
 - 2021: 42 434 400 000 euroa;
 - 2022: 10 820 400 000 euroa.

Vuoden 2020 lisämäärärahat asetetaan saataville 91 artiklan 1 a kohdassa tarkoitetuista lisämäärärahoista.

Vuosien 2021 ja 2022 lisämäärärahat asetetaan saataville 92 a artiklassa tarkoitetuista lisämäärärahoista. Edellä 92 a artiklassa tarkoitetuilla lisämäärärahoilla tuetaan myös hallintomenoja enintään 18 000 000 euroon asti (käypinä hintoina).

3. Lisämäärärahoista 0,35 prosenttia kohdennetaan komission aloitteesta tekniseen tukeen.
4. Komissio antaa täytäntöönpanosäädöksillä päätöksen, jossa vahvistetaan, miten lisämäärärahat jaetaan rakennerahastoista myönnettävinä määrärahoina vuosina 2020 ja 2021 kunkin jäsenvaltion osalta liitteessä VII a esitettyjä perusteita ja menetelmää noudattaen. Tätä päätöstä tarkistetaan vuonna 2021, jotta voidaan vahvistaa lisämäärärahojen jakauma vuonna 2022 19 päivään lokakuuta 2021 mennessä käytettävissä olevien tietojen perusteella.
5. Poiketen siitä, mitä 76 artiklan ensimmäisessä alakohdassa säädetään, lisämäärärahoja koskevat talousarviositoumukset kunkin toimenpideohjelman osalta toteutetaan rahastokohtaisesti vuosina 2020, 2021 ja 2022.

Edellä 76 artiklan toisessa alakohdassa tarkoitettu oikeudellinen sitoumus vuosien 2021 ja 2022 osalta tulee voimaan [Euroopan unionin elpymisvälinettä koskevan asetuksen] 4 artiklan 3 kohdassa tarkoitettuna päivänä.

Lisämäärärahoihin ei sovelleta 76 artiklan kolmatta ja neljättä alakohtaa.

Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 14 artiklan 3 kohdassa säädetään, 92 a artiklassa tarkoitettuihin lisämäärärahoihin perustuviin talousarviositoumuksiin sovelletaan II osan IX osaston IV luvussa ja 136 artiklassa vahvistettuja vapauttamista koskevia sääntöjä. Poiketen siitä, mitä varainhoitoasetuksen 12 artiklan 4 kohdan c alakohdassa säädetään, näitä lisämäärärahoja ei saa käyttää ohjelmaa tai toimea jatkavaan ohjelmaan tai toimeen.

Poiketen siitä, mitä 86 artiklan 2 kohdassa ja 136 artiklan 1 kohdassa säädetään, lisämäärärahoja koskevat sitoumukset on vapautettava ohjelmien sulkemisessa noudatettavien sääntöjen mukaisesti.

Kunkin jäsenvaltion on kohdennettava EAKR:ssa ja ESR:ssa ohjelmatyötä varten käytettävissä olevat lisämäärärahat toimenpideohjelmiin.

Poiketen siitä, mitä 92 artiklan 7 kohdassa säädetään, voidaan myös ehdottaa, että osa lisämäärärahoista käytetään vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) tuen kasvattamiseen ennen kuin määrärahoja osoitetaan EAKR:lle ja ESR:lle tai samanaikaisesti tämän kanssa.

Lisämäärärahojen alkuperäisen kohdentamisen jälkeen niitä voidaan 30 artiklan 1 kohdan mukaisesti esitetyn toimenpideohjelman muuttamista koskevan jäsenvaltion pyynnön perusteella siirtää EAKR:n ja ESR:n välillä riippumatta 92 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdassa mainituista prosenttiosuuksista.

Lisämäärärahoihin ei sovelleta 30 artiklan 5 kohtaa. Näitä lisämäärärahoja ei oteta huomioon kyseisessä kohdassa vahvistettujen enimmäismäärien laskentaperusteissa.

Varainhoitoasetuksen 30 artiklan 1 kohdan f alakohtaa sovellettaessa näihin määrärahasiirtoihin ei sovelleta ehtoa, jonka mukaan määrärahojen on oltava

tarkoitettu saman tavoitteen toteuttamiseen. Siirrot voivat koskea vain kuluva vuotta tai rahoitussuunnitelmaan sisältyviä tulevia vuosia.

Edellä 92 artiklan 4 kohdassa säädettyjä vaatimuksia ei sovelleta alkuperäiseen kohdentamiseen eikä myöhempiin siirtoihin.

Tämä ei vaikuta määriin, jotka on 92 artiklan 5 kohdan mukaisesti kohdennettu Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteessa nuorisotyöllisyysaloitteeseen.

Lisämäärärahat käytetään sen rahaston sääntöjen mukaisesti, johon ne on kohdennettu tai siirretty.

6. Enintään neljä prosenttia kaikista EAKR:n ja ESR:n lisämäärärahoista voidaan osoittaa minkä tahansa EAKR:sta tai ESR:sta tuetun nykyisen toimenpideohjelman tai 11 kohdassa tarkoitetun uuden toimenpideohjelman tekniseen tukeen.
7. Poiketen siitä, mitä 81 artiklan 1 kohdassa ja 134 artiklan 1 kohdassa säädetään, ensimmäinen ennakkomaksu, joka maksetaan, kun komissio on antanut toimenpideohjelman hyväksymistä koskevan päätöksen tai hyväksynyt toimenpideohjelmaan tehtävän lisämäärärahojen jakamista koskevan muutoksen, on 50 prosenttia ohjelmiin tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitetun uuden temaattisen tavoitteen puitteissa vuodelle 2020 osoitetuista lisämäärärahoista.

Sovellettaessa 134 artiklan 2 kohtaa vuosien 2021, 2022 ja 2023 vuotuisiin ennakkomaksuihin lisämäärärahojen on sisällyttävä rahastoista toimenpideohjelmalle koko ohjelmakautena maksettavaan tuen määrään.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu ylimääräisenä ensimmäisenä ennakkomaksuna maksettu määrä on poistettava kokonaisuudessaan komission tileistä viimeistään silloin, kun ohjelma päätetään.

8. Lisämäärärahat, joita ei osoiteta tekniseen tukeen, on käytettävä 10 kohdassa säädetyn uuden temaattisen tavoitteen mukaisesti tukemaan covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista sekä pohjan luomista talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle.

Jäsenvaltiot voivat osoittaa lisämäärärahat joko yhteen tai useampaan nykyisen toimenpideohjelman tai nykyisten toimenpideohjelmien erilliseen toimintalinjaan tai 11 kohdassa tarkoitettuun uuteen toimenpideohjelmaan. Poiketen siitä, mitä 26 artiklan 1 kohdassa säädetään, ohjelma kattaa 31 päivään joulukuuta 2022 saakka kestävän jakson, jollei edellä olevasta 4 kohdasta muuta johdu.

EAKR:n osalta lisämäärärahat on käytettävä ensisijaisesti tukemaan investointeja terveyspalveluihin liittyviin tuotteisiin ja palveluihin, antamaan käyttöpääoman tai investointituen muodossa olevaa tukea pk-yrityksille, investointeihin, joilla edistetään siirtymistä digitaaliseen ja vihreään talouteen, kansalaisille peruspalveluja tuottavaan infrastruktuuriin kohdistuviin investointeihin sekä taloudellisiin toimenpiteisiin alueilla, jotka ovat riippuvaisimpia kriisin eniten vaurioittamista toimialoista.

ESR:n osalta lisämäärärahat on käytettävä ensisijaisesti tukemaan työpaikkojen säilyttämistä, myös työajan lyhentämisjärjestelyiden sekä itsenäisille ammatinharjoittajille annettavan tuen kautta silloinkin, kun tukea ei yhdistetä

aktiivisiin työmarkkinatoimenpiteisiin, ellei näistä säädetä kansallisessa lainsäädännössä. Lisämäärärahoilla on myös tuettava työpaikkojen luomista etenkin haavoittuvassa asemassa oleville henkilöille, nuorisotyöllisyystoimenpiteitä, koulutusta, osaamisen kehittämistä, etenkin samanaikaisesti tapahtuvien vihreään talouteen siirtymisen ja digitaalisen siirtymän tukemiseksi, sekä parantamaan yleishyödyllisten sosiaalipalvelujen saatavuutta myös lasten osalta.

9. Lukuun ottamatta 6 kohdassa tarkoitettua teknistä tukea ja 5 kohdan seitsemännessä alakohdassa tarkoitettuja FEAD-rahaston tuen kasvattamiseen käytettäviä lisämäärärahoja, lisämäärärahoilla on tuettava toimia uudessa temaattisessa tavoitteessa ”Covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukeminen sekä pohjan luominen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle”, jolla täydennetään 9 artiklassa säädettyjä temaattisia tavoitteita.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua temaattista tavoitetta voidaan käyttää yksinomaan lisämäärärahoja koskevassa ohjelmatyössä. Poiketen siitä, mitä 96 artiklan 1 kohdan b, c ja d alakohdassa säädetään, sitä ei voi yhdistää muihin investointiprioriteetteihin.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettu temaattinen tavoite muodostaa myös ainoan investointiprioriteetin EAKR:n ja ESR:n lisämäärärahoja koskevassa ohjelmatyössä ja määrärahojen käytössä.

Jos nykyiseen toimenpideohjelmaan perustetaan yksi tai useampi erillinen toimintalinja, joka vastaa ensimmäisessä alakohdassa tarkoitettua temaattista tavoitetta, 96 artiklan 2 kohdan b alakohdan v ja vii alakohdassa lueteltuja osatekijöitä ei vaadita tarkistetun toimenpideohjelman toimintalinjan kuvaukseen.

Tarkistetussa rahoitus suunnitelmassa, josta säädetään 96 artiklan 2 kohdan d alakohdassa, vahvistetaan osoitettavat lisämäärärahat vuosien 2020 ja 2021 sekä tarvittaessa vuoden 2022 osalta määrittämättä suoritusvarauksen määriä ja ilman alueluokittain tehtävää erittelyä.

Poiketen siitä, mitä 30 artiklan 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltion jättämät ohjelman muuttamispyynnöt on perusteltava asianmukaisesti, ja niissä on erityisesti esitettävä ohjelmaan tehtävien muutosten odotetut vaikutukset covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamiseen tai pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle. Pyyntöjen mukana on oltava tarkistettu ohjelma.

10. Poiketen siitä, mitä 26 artiklan 4 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat laatia uuden tarkoitukseen varatun toimenpideohjelman 10 kohdassa tarkoitettua uuden temaattisen tavoitteen puitteissa. Edellä 55 artiklassa tarkoitettua ennakoarviointia ei vaadita.

Poiketen siitä, mitä 96 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetään, jos perustetaan tällainen uusi toimenpideohjelma, sen perusteluissa on ilmoitettava toimenpideohjelman odotetut vaikutukset covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamiseen tai pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle.

Jos perustetaan tällainen uusi toimenpideohjelma, jäsenvaltiot voivat nimetä 96 artiklan 5 kohdan a alakohtaa varten ainoastaan EAKR:sta, ESR:sta tai

koheesiorahastosta tuetuista käynnissä olevista toimenpideohjelmista vastaavia nimettyjä viranomaisia.

Tällaiselle uudelle toimintaohjelmalle ei vaadita 96 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan v ja vii alakohdassa, 4 kohdassa, 6 kohdan b ja c alakohdassa ja 7 kohdassa säädettyjä osatekijöitä. Osatekijät, joista säädetään 96 artiklan 3 kohdassa, vaaditaan vain, jos vastaavaa tukea myönnetään.

11. Poiketen siitä, mitä 120 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä ja toisessa alakohdassa säädetään, enintään 100 prosentin osarahoitusosuutta voidaan soveltaa toimintalinjaan tai toimintalinjoihin, joita tuetaan lisämäärärahoilla, joita koskeva ohjelmasuunnittelu tapahtuu tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitetun temaattisen tavoitteen mukaisesti.

Poiketen siitä, mitä 56 artiklan 3 kohdassa ja 114 artiklan 2 kohdassa säädetään, jäsenvaltioiden on varmistettava, että 31 päivään joulukuuta 2024 mennessä tehdään vähintään yksi lisämäärärahojen käyttöä koskeva arviointi, jossa arvioidaan lisämäärärahojen vaikuttavuutta, tehokkuutta, vaikutuksia ja sitä, miten niillä tuettiin tämän artiklan 10 kohdassa tarkoitettua temaattista tavoitetta.

12. Seuraavia säännöksiä ei sovelleta lisämäärärahoihin:

- a) temaattista keskittämistä koskevat vaatimukset, mukaan lukien tässä asetuksessa tai rahastokohtaisissa säännöissä vahvistetut kaupunkialueiden kestävää kehitystä koskevat kynnysarvot poiketen siitä, mitä 18 artiklassa säädetään;
- b) ennakkoehdot poiketen siitä, mitä 19 artiklassa ja rahastokohtaisissa säännöissä säädetään;
- c) suoritusvarausta koskevat vaatimukset poiketen siitä, mitä 20 artiklassa säädetään, ja tuloskehyksen soveltamista koskevat vaatimukset poiketen siitä, mitä 22 artiklassa säädetään;
- d) poikkeus, josta säädetään 65 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa ja jonka mukaan toimet, joilla parannetaan kriisinhallintavalmiuksia covid-19:n puhkeamisen yhteydessä, ovat tukikelpoisia 1 päivästä helmikuuta 2020 lukien;
- e) poikkeus, josta säädetään 25 a artiklan 7 kohdassa ja joka koskee 65 artiklan 10 kohdan toisessa alakohdassa tarkoitettujen toimien valintaa, joilla parannetaan kriisinhallintavalmiuksia covid-19:n puhkeamisen yhteydessä;
- f) viestintästrategian laatimista koskevat vaatimukset poiketen siitä, mitä 116 artiklassa ja 115 artiklan 1 kohdan a alakohdassa säädetään.

13. Tiedottamiseen, viestintään ja näkyvyyteen liittyviä 115 artiklan 1 ja 3 kohdan sekä liitteen XII mukaisia tehtäviä hoitaessaan jäsenvaltioiden ja hallintoviranomaisten on varmistettava, että nykyiset ja mahdolliset tuensaajat, osallistujat, rahoitusvälineiden loppukäyttäjät ja suuri yleisö saavat tiedon lisämäärärahoista ja niiden määrästä sekä niihin perustuvasta lisätuesta.

Liitteessä XII olevassa 2.2 jaksossa olevat viittaukset ”rahastoon”, ”rahastoihin” tai ”ERI-rahastoihin” joko korvataan tai niitä täydennetään

viittauksella [REACT-EU-välineeseen], kun toimille myönnetään rahoitustukea lisämäärärahoista.”

3. Lisätään 154 artiklaan kohta seuraavasti:

”Edellä olevia 91 artiklan 1 a kohtaa, 92 a artiklaa tai 92 b artiklaa ei sovelleta Yhdistyneeseen kuningaskuntaan eikä Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Viittaukset jäsenvaltioihin näissä kohdissa eivät sisällä Yhdistynyttä kuningaskuntaa.”

4. Lisätään uusi liite VII a.

2 artikla

Tämä asetus tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tämä asetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta
Puhemies

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1. Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUKSEKSI asetuksen (EU) N:o 1303/2013 muuttamisesta Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen mukaisten poikkeuksellisten lisämäärärahojen ja toteutusjärjestelyjen osalta avustuksen antamiseksi covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamisen tukemiseen sekä pohjan luomiseen talouden vihreälle, digitaaliselle ja palautumiskykyä tukevalle elpymiselle

1.2. Toimintalohko(t) (ohjelmaklusteri)

4 Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasiat (2020) – 7 Investointi ihmisiin, sosiaalinen koheesio ja arvot (2021–2027)

13 Alue- ja kaupunkipolitiikka (2020) – 5 Aluekehitys ja koheesio (2021–2027)

1.3. Ehdotus/aloite liittyy

☐ uuteen toimeen

☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen⁹

☒ käynnissä olevan toimen jatkamiseen

☐ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleen suuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.4. Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.4.1. Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Asetusta (EU) N:o 1303/2013 (yhteisiä säännöksiä koskeva asetus) ehdotetaan muutettavaksi sen varmistamiseksi, että rakennerahastoista asetetaan jäsenvaltioiden saataville poikkeuksellisia lisämäärärahoja, jotta niitä voidaan tukea covid-19-pandemian aiheuttaman kriisin vahinkojen korjaamista niillä Euroopan maantieteellisillä alueilla, joiden talous ja työllisyys ovat kärsineet muita enemmän, sekä pohjan luomista talouden elpymiselle. Samalla ehdotetaan, että lisämäärärahat asetetaan saataville talousarviositoumuksiin rakennerahastoista Investoinnit kasvuun ja työpaikkoihin -tavoitteen puitteissa vuosina 2020, 2021 ja 2022¹⁰.

1.4.2. EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla.

Covid-19:n puhkeamisesta saakka komissio on tehnyt useita ehdotuksia, joiden tarkoitus on varmistaa, että kaikki Euroopan rakenne- ja investointirahastoista (ERI-

⁹ Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

¹⁰ Hallintomenoista rahoitettavien toimien, joita ovat esimerkiksi seuranta, täytäntöönpano (ml. tilintarkastus ja varainhoito) sekä ohjelmien sulkemisprosessiin osallistuminen, osalta sitoumuksia voidaan tehdä vuoteen 2025 saakka.

rahastoista) kaudella 2014–2020 rahoitetuissa ohjelmissa käytettävissä olevat varat saadaan liikkeelle, jotta kriisin suoriin ja välillisiin vaikutuksiin voidaan reagoida välittömästi. Näillä ehdotuksilla on varmistettu mahdollisuus saada liikkeelle käytettävissä olevaa rahoitusta ja vastata näin tarpeisiin, jotka johtuvat terveydenhuoltojärjestelmiin kohdistuvasta kasvaneesta paineesta, sekä tukea työnantajien ja työntekijöiden selviytymistä poikkeuksellisesta tilanteesta. Jäsenvaltioiden ja alueiden välitöntä maksuvalmiutta parannettiin ja joustavuutta lisättiin, jotta ne pystyisivät varmistamaan, että rahastojen tukea kohdennetaan sinne, missä tarve on ollut suurin. Mahdollisuus kattaa nämä toimenpiteet kokonaisuudessaan unionin rahoituksella vuonna 2020 alkavana tilikautena helpottaa jäsenvaltioiden ja alueiden julkiseen talouteen kohdistuvaa rasiutusta.

Koronaviruksen leviämisen myötä valtionjohto on joutunut useissa maissa hillitsemään pandemiaa ennennäkemättömin toimenpitein, esimerkiksi määräämällä yritykset keskeyttämään toimintansa tilapäisesti tai rajoittamalla laajasti matkustamista ja liikkumista, mikä on johtanut kasvaneeseen epävarmuuteen ja epävakauteen rahoitusmarkkinoilla. Tämä voi puolestaan johtaa tuotannon jyrkkään laskuun monissa kansantalouksissa, millä on vakavia yhteiskunnallisia seurauksia. Se aiheuttaa tulevina vuosina merkittäviä haasteita julkiselle taloudelle ja velanhoidolle, mikä puolestaan saattaa rajoittaa talouden elpymisen edellyttämiä julkisia investointeja. Lisäksi kansalliset ja alueelliset valmiudet lieventää kriisin vaikutuksia vaihtelevat jäsenvaltioiden ja alueiden välillä erilaisten taloudellisten rakenteiden ja julkisen talouden rahoitusasemien vuoksi. Jos näihin eroihin ei puututa, ne voivat johtaa epäsymmetriseen elpymiseen ja alueellisten erojen kasvuun, mikä puolestaan voi heikentää sisämarkkinoita, euroalueen rahoitusvakautta ja koko unionia.

1.4.3. *Vastaavista toimista saatut kokemukset*

1.4.4. *Yhteensopivuus muiden kyseeseen tulevien välineiden kanssa ja mahdolliset synergiaedut*

Ehdotus rajoittuu kohdennettuihin muutoksiin, jotka ovat tarpeen lisämäärärahojen saataville asettamista ja niiden käytön ohjaamista koskevien sääntöjen vahvistamiseksi. Ehdotus on ERI-rahastoille vahvistetun yleisen oikeudellisen kehyksen mukainen ja koskee vain asetuksen (EU) N:o 1303/2013 kohdennettua muutosta. Ehdotuksella täydennetään viimeaikaisia muutoksia, joilla on otettu käyttöön erityistoimenpiteitä, jotta saataisiin liikkeelle investointeja jäsenvaltioiden terveydenhuoltojärjestelmiin ja muille talouden aloille covid-19-pandemian vastatoimena, sekä erityistoimenpiteitä, joilla voidaan tarjota poikkeuksellista joustavuutta ERI-rahastojen käyttöön covid-19-pandemian vastatoimena (koronaviruksen vaikutusten lieventämistä koskeva investointialoite). Sillä täydennetään myös kaikkia muita toimenpiteitä, joilla pyritään puuttumaan ennennäkemättömään nykytilanteeseen. Toimenpiteet ovat Euroopan unionin elpymisvälinettä sekä monivuotisen rahoituskehyksen tarkistamista koskevien komission ehdotusten mukaisia.

1.5. Ehdotetun toimen/aloitteen kesto ja rahoitusvaikutukset

X kesto on rajattu

- ☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV.
- X maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia 2020–2022¹¹ ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia 2020–2025.

☐ kesto ei ole rajattu

- käynnistysvaihe alkaa vuonna 2021,
- minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.6. Hallinnointitapa (Hallinnointitavat)¹²

X **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä (tekniseen tukeen osoitetun 0,35 prosentin määrärahaosuuden osalta)

- X yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään
- ☐ toimeenpanovirastoja

X **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ **Välillinen hallinnointi**, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

- ☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille
- ☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)
- ☐ Euroopan investointipankille tai Euroopan investointirahastolle
- ☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille
- ☐ julkisoikeudellisille yhteisöille
- ☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, jotka antavat riittävät rahoitustakuut
- ☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja jotka antavat riittävät rahoitustakuut
- ☐ henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa SEU-sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä.

¹¹ Hallintomenoista rahoitettavien toimien, joita ovat esimerkiksi seuranta, täytäntöönpano (ml. tilintarkastus ja varainhoito) sekä ohjelmien sulkemisprosessiin osallistuminen, osalta sitoumuksia voidaan tehdä vuoteen 2025 saakka.

¹² Kuvaukset eri hallinnointitavoista ja viittaukset varainhoitoasetukseen ovat saatavilla budjettipääosaston verkkosivuilla osoitteessa:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. HALLINNOINTI

2.1. Seuranta- ja raportointisäännöt

Ilmoitetaan sovellettavat aikavälit ja edellytykset.

Ehdotus rajoittuu ja se on kohdennettu niiden sääntöjen vahvistamiseen, joiden noudattamista lisämäärärahojen käyttöön asettaminen edellyttää. Näissä säännöissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen lisämäärärahojen käyttöön asettamiseksi, ja niissä vahvistetaan näiden määrärahojen käyttämiseen sovellettavat säännöt.

2.2. Hallinnointi- ja valvontajärjestelmä(t)

Ehdotus rajoittuu ja se on kohdennettu niiden sääntöjen vahvistamiseen, joiden noudattamista lisämäärärahojen käyttöön asettaminen edellyttää. Näissä säännöissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen lisämäärärahojen käyttöön asettamiseksi, ja niissä vahvistetaan näiden määrärahojen käyttämiseen sovellettavat säännöt. Jos jäsenvaltiot päättävät perustaa lisämäärärahoista rahoitettavia uusia toimenpideohjelmia, niissä voidaan käyttää ainoastaan EAKR:sta, ESR:sta tai koheesiorahastosta tuetuissa käynnissä olevissa ohjelmissa nimettyjä viranomaisia.

2.3. Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Ilmoitetaan käytössä olevat ja suunnitellut ehkäisy- ja suojoimenpiteet, esimerkiksi petostentorjuntastrategian pohjalta

Ehdotus rajoittuu ja se on kohdennettu niiden sääntöjen vahvistamiseen, joiden noudattamista lisämäärärahojen käyttöön asettaminen edellyttää. Näissä säännöissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen lisämäärärahojen käyttöön asettamiseksi, ja niissä vahvistetaan näiden määrärahojen käyttämiseen sovellettavat säännöt.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1. Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolelle ehdotetut uudet budjettikohdat

Moni- vuotisen rahoitus- kehyksen otsake	Budjettikohta	Meno- laji	Rahoitusosuudet			
	1b Älykäs ja osallistava kasvu: – Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus (2014–2020) / 2 Yhteenkuuluvuus ja arvot (2021–2027)	JM/ EI-JM ¹³	EFTA-mailta ¹⁴	ehdokas-mailta ¹⁵	kolman-silta mailta	varainhoito-asetuksen [21 artiklan 2 kohdan b alakohdassa] tarkoitetut rahoitusosuudet
1b/2	04 01 04 01 Euroopan sosiaalirahaston tukimenot ja muu kuin operatiivinen tekninen apu	EI-JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	13 01 04 01 Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) tukimenot	EI-JM	EI	EI	EI	EI

¹³ JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.

¹⁴ EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto.

¹⁵ Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

1b/2	04.02.XX – Rahoitus ESR:lle REACT-EU-välineestä (2020)	JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	13.03.XX – Rahoitus EAKR:lle REACT-EU-välineestä (2020)	JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	04 02 63 01 Euroopan sosiaalirahasto – Operatiivinen tekninen apu	JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	13 03 65 01 Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) – Operatiivinen tekninen apu	JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	04 01 04 05 – Vähävaraisimmille suunnatun eurooppalaisen avun rahaston (FEAD) tukimenot	EI-JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	04 06 02 – Operatiivinen tekninen apu (FEAD)	JM	EI	EI	EI	EI
1b/2	04 06 XX – Rahoitus FEAD:lle REACT-EU-välineestä	JM	EI	EI	EI	EI

3.2. Arvioidut vaikutukset menoihin

3.2.1. Yhteenveto arvioituista vaikutuksista menoihin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	1b	Älykäs ja osallistava kasvu (2014–2020): – Taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen yhteenkuuluvuus
---	-----------	--

Ehdotus koskee asetuksen (EU) N:o 1303/2013 mukaisten maksusitoumusmäärärahojen kokonaismäärän vuotuista jakautumista vuonna 2020, ja se ulottuu myös vuosiin 2021 ja 2022¹⁶.

Ehdotuksen vuoksi vuonna 2020 on tehtävä lisäsitoumuksia, jotka rahoitetaan korottamalla vuosien 2014–2020 monivuotisen rahoituskehityksen enimmäismäärää. Lisäsitoumuksia on ehdotuksen vuoksi tehtävä myös vuosina 2021 ja 2022, ja ne rahoitetaan ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista. Vuosien 2021 ja 2022 lisäsitoumukset sekä vuosien 2021–2025 maksut rahoitetaan ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista. Ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina käytettävissä olevat määrät ovat varainhoitoasetuksen 21 artiklan 5 kohdassa tarkoitetulla tavalla peräisin unionin lainanottoa asetuksen [Euroopan unionin elpymisvälinettä koskeva asetus] mukaisesti. Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista enintään 18 000 000 euroa voidaan osoittaa hallintomenoihin, ulkopuolisesta henkilöstöstä aiheutuvat kustannukset mukaan lukien.

Alustava erittely lisämenoista vuonna 2020 on seuraava:

			2020	2021	2022	2023	2024	2025	Yhteensä
REACT-EU-välineen lisätoimintamenot vuonna 2020	Sitoumukset	(1)	5 000,000						5 000,000
	Maksut	(2)	2 500,000	275,000	475,000	1 700,000		50,000	5 000,000

Alustava menoerittely ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista on seuraava:

			2021	2022	2023	2024	2025	YHTEENSÄ
Euroopan unionin elpymisvälineen ulkoisista	Sitoumukset	(1)	42 434,400	10 820,400				53 254,800

¹⁶ Hallintomenoista rahoitettavien toimien, joita ovat esimerkiksi seuranta, täytäntöönpano (ml. tilintarkastus ja varainhoito) sekä ohjelmien sulkemisprosessiin osallistuminen, osalta sitoumuksia voidaan tehdä vuoteen 2025 saakka.

käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista rahoitettavat toimintamenot	Maksut	(2)	2 716,139	10 067,880	15 442,79	22 150,126	2 878,76	53 254,800
Euroopan unionin elpymisvälineen ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista rahoitettavat hallinnolliset tukimenot	Sitoumukset = Maksut	(3)	3,600	3,600	3,600	3,600	3,600	18,000
Euroopan unionin elpymisvälineen ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista rahoitettavat menot yhteensä	Sitoumukset	= 1 + 3	42 438,000	10 824,000	3,600	3,600	3,600	53 272,800
	Maksut	= 2 + 3	2 719,739	10 071,480	15 445,879	22 153,26	2 881,976	53 272,800

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	7	”Hallintomenot”
---	----------	-----------------

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

		2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	<i>Vuoden 2027 jälkeen</i>	YHTEENSÄ
Henkilöresurssit		0,750	0,750	0,750						2,250
Muut hallintomenot										
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEESEEN 7 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	(Sitoumukset yhteensä = maksut yhteensä)	0,750	0,750	0,750						2,250

3.2.2. Yhteenvedo arvioituista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Vuosi	2020	2021	2022	2023	2024	2025	YHTEENS Ä
-------	------	------	------	------	------	------	--------------

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 7							
Henkilöresurssit		0,750	0,750	0,750			2,250
Muut hallintomenot							
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKE 7, välisumma		0,750	0,750	0,750			2,250

Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 sisällyttämättömät¹⁷							
Henkilöresurssit		2,800	2,800	2,800	3,00	3,200	14,800
Muut hallintomenot		0,800	0,800	0,800	0,400	0,400	3,200
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESEEN 7 sisällyttämättömät, välisumma		3,600	3,600	3,600	3,600	3,600	18,000

YHTEENSÄ		4,350	4,350	4,350	3,600	3,600	20,250
-----------------	--	-------	-------	-------	-------	-------	--------

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

¹⁷ Käyttötarkoitukseensa sidotut tulot

3.2.2.1. Henkilöresurssien arvioitu tarve

- ☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja.
- ☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

Vuosi		2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
• Henkilöstötaulukoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)								
Päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa			5	5	5			
EU:n ulkopuoliset edustustot								
Tutkimustoiminta								
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna): AC, AL, END, INT ja JED ¹⁸								
Otsake 7								
Monivuotisen rahoituskehityksen OTSAKKEESTA 7 rahoitettavat	– päätoimipaikassa							
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa							
Ohjelman määrärahoista rahoitettavat ¹⁹	– päätoimipaikassa							
	– EU:n ulkopuolisissa edustustoissa							
Tutkimustoiminta								
Muut (käyttötarkoitukseensa sidotut tulot)			35	35	35	40	40	
YHTEENSÄ			40	40	40	40	40	

Henkilöresurssien tarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetulla pääosaston henkilöstöllä ja/tai pääosastossa toteutettujen henkilöstön uudelleenjärjestelyjen tuloksena saadulla henkilöstöllä sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka toimea hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa. Ulkopuolinen lisähenkilöstö rahoitetaan yksinomaan käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista.

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	
Ulkopuolinen henkilöstö	Sopimussuhteiset toimihenkilöt, jotka tukevat uusia/tarkistettuja ohjelmia koskevia neuvotteluja, seuraavat täytäntöönpanoa, myös tilintarkastusta ja varainhoitoa, ja osallistuvat ohjelmien sulkemisprosessiin

¹⁸ AC = sopimussuhteiset toimihenkilöt; AL = paikalliset toimihenkilöt; END = kansalliset asiantuntijat; INT = vuokrahenkilöstö; JPD = nuoremmat asiantuntijat EU:n ulkopuolisissa edustustoissa.

¹⁹ Toimintamäärärahoista katettavan ulkopuolisen henkilöstön enimmäismäärä (entiset BA-budjettikohdat).

3.3. Arvioidut vaikutukset tuloihin

- ☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin.
- ☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:
 - ☐ vaikutukset omiin varoihin
 - ☐ vaikutukset muihin tuloihin

tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin ☐

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus						
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027
Momentti							

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta (budjettikohdat) käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).